

ӘОЖ 327.82
КБЖ 66.49
Ә 55

*Баспаға Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
халықаралық қатынастар факультетінің Ғылыми кеңесі және
Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған*

Пікір жазғандар:

тарих ғылымдарының докторы, профессор *К.Қ. Қожахметов*
саясаттану ғылымдарының докторы, профессор *Ж.К. Симтиков*
тарих ғылымдарының кандидаты, доцент *М.О. Иембекова*

Әліпбаев А.Р., Бөжеева Б.З.

Ә 55 Еуропа және Америка елдерінің қазіргі заман тарихы (1918-2009 ж.): оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 433 б.

ISBN 978-601-04-0066-5

Оқу құралында Еуропа және Америка жетекші елдерінің қазіргі заман тарихы кезеңіндегі саяси-экономикалық, әлеуметтік дамуы және олардың жүргізген сыртқы саясаттары жан-жақты қарастырылған.

Оқу құралы тарих, халықаралық қатынастар және аймақтану мамандығы бойынша білім алатын студенттерге арналған.

ӘОЖ 327.82
КБЖ 66.49

ISBN 978-601-04-0066-5

© Әліпбаев А.Р., Бөжеева Б.З., 2013
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2013

КІРІСПЕ

Назарға ұсынылып отырған оқу құралында Еуропа және Америка елдерінің қазіргі заман тарихы кезеңіне, яғни 1918-2009 жылдардағы Еуропаның жетекші елдеріндегі және АҚШ мемлекетіндегі аса маңызды саяси және әлеуметтік-экономикалық мәселелерге жан-жақты сараптама жасау мақсаты қойылған.

Аса маңызды саяси мәселелердің қатарында бірінші дүниежүзілік соғыстың шығу себебі мен нәтижесі, халықаралық қатынастарда жаңадан қалыптасқан жүйенің мәні мен маңызы, мемлекетаралық қатынастардағы жетекші елдердің көздеген мүдделері мен кен орын алған «фашизм» сияқты саяси құбылыстардың жеке елдердің саяси-экономикалық дамуына тигізген ықпалы жатыр.

Еуропалық елдер бастаған бірінші дүниежүзілік соғыс сол сәттегі халықаралық қатынастар жүйесіндегі 59 тәуелсіз мемлекеттің 33 елін қамтып, Жер шары тұрғының 87 пайызын, яғни 1,5 млрд адамды соғыс жағдайында ұстады. Соғыс барысында қаза болғаны мен жарадан қайтыс болғандардың саны 10 млн адамнан асса, жаралы болып қалғандары екі есе. Көптеген елдер бүтіндей күйзеліске түсті. Соғыс нәтижесінде әлемді шарпыған әлеуметтік толқулар, әлемдік картада ресейлік, германиялық, австро-венгриялық және Осман империяларының жоғалуына әкелді. Әлем өзгеріске түсті, тек соғыспен басталған әлемдік саяси-экономикалық дағдарыс жалғасып жатты.

Оқу құралында ХХ ғасырдың басында қуатты елдер қатарында болған Германия, Франция, Ұлыбритания, Америка Құрама Штаттары және Италия сияқты елдердің ішкі саяси дамуын, экономикалық жағдайын, әлеуметтік саладағы жетістіктері мен кемшіліктерін, сыртқы саясаттағы бағыт-бағдарын, осы елдердің өзара қарым-